

TOimintamalli KAivostoiminnan ja MUiden elinkeinojen yhteensovittamiseksi (ToKaMu)

MYR § 47

Hakijana on Suomen ympäristökeskus yhteyshenkilönään Raimo Heikkilä.

Kainuu tarvitsee lisää työpaikkoja ja yritystoimintaa. Kainuussa on perinteisesti hyödynnetty luontoa, ja esimerkiksi matkailu ja keruuyritykset ovat tuoneet elinkeinon monelle kainuulaiselle. Viime vuosina myös kaivostoiminta on tuonut alueelle lisää työpaikkoja. Kaivosten noustua otsikoihin ympäristöasioiden vuoksi kaivosteollisuuden pelättään pilaavaan alueen luonnon ja myös imagon ja siten heikentävän muiden luonnonvarojen hyödyntävien elinkeinojen edellytyksiä toimia alueella. Hanke kehittää kaivostoiminnan ja muun luonnonvarojen hyödyntävän elinkeinotoiminnan ja luonnon virkistyskäytön, kuten matkailun, maatalouden ja keruutuotealan, välisiä suhteita Kainuussa, erityisesti Sotkamossa.

Hanke tuottaa ajantasaista ja luotettavaa tietoa yritystoiminnan, hallinnon ja asiakkaiden tarpeisiin. Tätä kautta on mahdollista edesauttaa Kainuun nykyisten yrittäjien toimintamahdollisuuksia, ja lisäksi edistää uusien yrittäjien sijoittumista Kainuun alueelle. Hankkeessa edistetään eri yrittäjien ja hallinnon välistä yhteistyötä ja verkostoitumista. Tärkeässä roolissa ovat eri toimijoiden näkemykset, kokemukset ja mielikuvat. Tiedon tuottamisessa otetaan konkreettisesti huomioon eri toimijoiden tarpeet. Jotta tieto olisi myös ulkomaisten matkailijoiden saavutettavissa, tuotetaan tietoa myös englanniksi ja venäjäksi.

Hankkeessa laaditaan konkreettinen toimintaopas erityisesti hallinnon ja yritysten tarpeisiin. Oppaan tarkoituksena on toimia työvälineenä yritystoiminnan riskienhallinnassa sekä alueen toimijoiden välisten ristiriitojen hallintakeinona. Toimintaopas sisältää myös ohjeistuksen (kunnille ja viranomaisille) lainsäädännön tarjoamista keinoista kaivostoiminnan ja muiden toimintojen yhteensovittamiseksi. Toimintaoppaan avulla on mahdollista tukea ja edistää Kainuun yrittäjien toimintamahdollisuuksia, sekä välttää ristiriitoja.

Uusille yrittäjille ja yritystoiminnan asiakkaille tieto luonnonympäristön tilasta on tärkeää. Tästä syystä saatavilla oleva tieto ympäristövaikutuksista kootaan yhteen. Mitattujen suureiden merkitys luonnolle, ympäristölle ja ihmisille avataan helposti ymmärrettäväksi. Tieto järven metallipitoisuudesta ei vielä kerro asiaa tuntemattomalle kovin

paljon, mutta pitoisuuden vaikutuksista vaikkapa kalakantaan ja siten alueen kalastusmahdollisuuksiin antaa huomattavasti konkreettistem-
paa tietoa. Tiedot esitetään kartalla ja muilla tavoin siten että ne
tulevat näkyviin oikeassa mittakaavassa. Muutokset kuormituksessa
pyritään tuomaan esille mahdollisimman pitkiä tarkkailujaksoja
esittämällä. Tieto vaikutuksista esitetään eri tavoin havainnollistettu-
na, lähinnä karttaesityksinä ja animaatioina. Täten sitä voidaan suo-
raan käyttää eri yrittäjien esitellessä omaa toimintaansa, tai vaikkapa
matkailijoiden hakiessa tietoa mahdollisen lomakohteensa luonnonti-
laisuudesta.

Hankkeessa luodaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa ske-
naarioita ja tuotetaan niiden vaikutuksista ympäristöön, talouteen ja
työllisyyteen. Tulevaisuuden skenaarioiden tekemistä vaikeuttavat
näihin liittyvät epävarmuudet. Kaivostoimintaan vaikuttavat erityisesti
mineraalien markkinahinnat, ja matkailu on suhdanneherkkä ala.

Ympäristövaikutusten selvittämisessä hyödynnetään elinkaarityöka-
lua, jonka avulla voidaan huomioida toiminnan aiheuttamat vaikutuk-
set koko sen jatkumisen ajalta. Elinkaariarvioinnin avulla on mahdol-
lista arvioida, mitkä ovat elinkeinon aiheuttamista vaikutuksista koko-
naisuuden kannalta haitallisimmat.

Hankkeen suunniteltu toteutusaika hakemuksen mukaan on
1.1.2015-31.12.2016 ja kokonaiskustannusarvio on 482 672 €, johon
haetaan TL 2 EAKR/valtion rahoitusta 384 992 €.

Hanke on Flat rate (24 %)

Hanke oli rahoitusryhmässä kirjallisessa käsittelyssä ja kukaan ei
tehnyt rahoittajan esityksestä poikkeavaa esitystä, asia kirjattiin ra-
hoitusryhmän kokouksessa 8.12.2014.

MYR sihteeristö käsitteli hankeasiaa kokouksessaan 27.11.2014 ja
viitaten rahoittajan esittämiin perusteluihin ei puoltanut hankkeen ra-
hoittamista

Erillinen liite

Lisätietoja hankkeesta antaa Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) EAKR-suunnittelija Tatu Turunen, puh.
0295 023 892.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Viitaten alla oleviin rahoittajan perusteluihin, maakunnan yhteistyö-
ryhmä (MYR) ei puolla hankkeen rahoittamista.

Hanke ei täytä hakemuksen kohdealueena olevan Sotkamon kunnan nykyisessä tilanteessa valintaperustetta "Hankkeella on tunnistettuun tarpeeseen pohjautuva hankkeen etenemisen tarkastelun mahdollistava tavoitteellinen ja konkreettinen suunnitelma". Tilanteessa, jossa kunnan suurin kaivosalan toimija on hakeutunut konkurssiin, esillä olevalla hankehakemuksella ei ole kohdealueen näkökulmasta katsottuna tunnistettua tarvetta, eikä edellytyksiä saada aikaan onnistuneen hankkeen läpiviennin edellyttämää kohde- ja sidosryhmätyöskentelyä.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Yllä mainittuihin perusteluihin viitaten maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) ei puoltanut hankkeen rahoittamista.